

Offentliggjort første gang i *Grundtvigs Værker* version 1.21, maj 2023

Denne pdf er en læseversion af værket uden kommentarer. Værket findes digitalt med punktkommentarer, indledning, tekstredigering og faksimiler på www.grundtvigsværker.dk

Tekstkilder

A *Førstetrykket*, 1855 (SJ: 1116)

Teksten er etableret af Kirsten Vad

Punktkommentarer, indledning og tekstredigering er skrevet af Kirsten Vad, redigeret af Stine Guldahl Holst og Krista Stinne Greve Rasmussen

Tilsyn ved punktkommentarer og indledning ph.d. Klaus Nielsen

PDF ved Kim Steen Ravn

Copyright: *Grundtvigs Værker* 2024

[[A:1]]

Indvielsen
af
Claras Kirkegaard
og
Maries Hvilested.

Kiøbenhavn.
Thieles Bogtrykkeri.
1855.

[[A:2]] [[A:3]]

Forord.

[[A:4]] [[A:5]]

Da det var Hr. Hofjægermester *Carlsen* tilladt paa *Aasen* ved Gl. *Kiøgegaard* at indrette en Kirkegaard for sig og Sine, og nærmest for sin elskede, hensovne Hustru, saa blev Ætte-Høien ved mig paa Embeds-Vegne indviet 1853 Octbr. 27, og fik Navn af "*Claras Kirkegaard*".

Det var en smilende Solskins-Dag i Efteraaret, men midt under Høitideligheden susede dog en Hvirvelvind over *Aasen*, som om vi ret skulde mindes om, at al jordisk Lykke er som "Blomster og Blade", og længe før Aaret gik om, da var ogsaa min Blomst henvisnet, min elskede *Marie* hensovet.

Det var *Maries* Ønske, at hendes Støv maatte hvile paa "*Claras Kirkegaard*" i en aaben Gravhøi, og en kjær Systems Ønske var det hendes ædle Broder en Lyst at opfylde, men derfor maatte Kirkegaarden udvides, og da Hvilestedet var beredt, indviedes det 1855 Juni 6.

Ved Indvielsen lød begge Gange Sangene fra *Vartou-Kirke*, som begge Veninderne havde saa kiære:

At sige Verden ret Farvel.
Christ stod op af Døde.
Fred til Bod for bittert Savn.

N. F. S. Grundtvig.

[[A:6]] [[A:7]]

Indvielsen

af

"*Claras Kirkegaard*".

[[A:8]] [[A:9]]

Kommer hid til mig, alle I, som arbeide og ere besværede! jeg vil give eder Hvile.

Christne Venner! vi veed, at disse Vorherres *Jesu Christi* Ord passer kun i *hans* Mund og er kun trøstefulde fra *hans* Læber, men lad os kun mindes det ved denne ny Grav, at disse Herrens Ord om Hvile for alle de Trætte, dem veed man nuomstunder sjelden at anvende paa andet end paa *Begravelsen*, og at man tit laaner den

døvtumme Grav sin Mund, ved at sige i Gravens Navn: kommer hid til mig, alle I, som arbeide og ere besværede! *jeg* vil give eder Hvile! Ja, lad os kun mindes det! thi vel er det en stor Forhaanelse af Mennesket, skabt i Guds Billede, og en stor Grusomhed mod Menneske-Hjertet, som har Livet kiært, at trøste dem med “Døden og Graven”, som om det var *den* Hvile, Hjertet længdes efter, og som om det var den store Hvile, Gud havde beredt sit Folk paa Jorden; men som *Christne* kan vi dog ikke blot taale at høre det, men vi kommer derved til bedre at skionne |A:10| paa vor Lykke, at vi kiender ham og troer paa ham, den levende, den almægtige Herre *Jesus Christus*, som har sagt og siger bestandig, med Aands og Krafts klare Beviisning: kommer hid til *mig*, alle I, som arbeide og ere besværede! *jeg* vil give eder Hvile, ja han, som kan med Sandhed lægge til og har lagt til: hos mig skal I finde Hvile for eders *Sjæle!*

Ja, *Christne* Venner, *vore Sjæle*, som det er klart, ingen Grav eller al Verden kan skaffe Hvile, og som dog hverken i Liv eller Død kan undvære Freden og Hvilen, uden at føle sig grændseløs ulykkelige, *vore Sjæle*, dem lover Vorherre *Jesus Christus* Hvile hos sig, og vi veed, de finder den, saasnart de kommer til ham, og at de beholder den, saalænge de blive hos ham, saa at her, i Vildfarelsernes Land, har vi Leilighed nok til at lære, at det er hos *Jesus Christus* alene og ingen anden Steds i hele Tankens Verden, at en *træt Sjæl* i Sandhed kan finde *Hvile!*

Men naar vi nu har lært det, føle og smage det, at hos denne Herre har vor *Sjæl* fundet Hvile, da kan og skal vi dog ogsaa trøste og glæde os ved, at det er det *hele* trætte *Menneske*, baade med *Sjæl* og *Legem*, som vor Herre *Jesus* lover at give Hvile, og at *den Hvile*, han vil give *Legemet*, det er ingenlunde den kolde og livløse Hvile, der findes i Jordens *Skjød*, men det er den varme, livsalige Hvile, som hans eget *Legem* deler med hans *Sjæl* i de liflige *Værelser* ved Gud-Faders høire Haand!

|A:11| Naar vi *Christne* derfor, som her, nedsænke *Støvet* af *vore* *Kiære* i Graven, da er det ingenlunde den Hvile, vi ønsker det *Støv*, som vi elskede, tilligemed den *Sjæl*, der boede, det *Hjerte*, der bankede deri, og den kiærlige *Røst*, som lød derfra, ikke heller er det, Gud skee Lov! den Hvile, som vi haaber for *vore* *Kiæres* og for *vore* egne *Legemer*, men det er kun den fattige Hvile, vi kan give det afsjælede *Støv* af *vore* forudgangne *Kiære*, ligesom vi venter den af *vore* *Efterlevende*, den fattige Hvile, til Han kommer igjen, som blev fattig, for at gjøre mange rige, og som selv en liden *Stund* lod sit *Legem* hvile i Jordens *Skiød*, og hvis *Troende* det er aabenbaret, at alle de, som er i Gravene, skal høre hans *Røst* og staae op, og at da vil han forvandle vort fornedrede *Legeme* til at blive ligedannet med hans eget herliggiorte *Legeme!*

Med disse Tanker er det da, vi fredlyse denne Plet af Jord til et *Hvilested*, nærmest for *hendes* *Støv*, som hensov med *Følelsen* af

den Hvile, som Vorherre *Jesus Christus* alt her giver den trætte Sjæl, og med Haabet om den salige Hvile, hvortil vi engang skal indgaae baade med Sjæl og Legem, nærmest til et Hvilested for hendes Støv og for Barnets, hun bar under Hjerte, men dog ogsaa til *deres* Støv, som helst vil hvile her ved hendes Side, og det vil ikke blot Du, min Ven! som med kiærlig Haand beredte din Ægtefælles Støv dette skønne og rolige Hvilested, som hun ønskede sig; men det vil ogsaa Du, min Sjæls Elskede! |A:12| og paa hvilken Plet af Jord skulde jeg da heller ønske, *mit* Støv maatte hvile, til Herren kommer, end her, hvor vort Støv kan blandes!

Saa *fredlyser* og *indvier* jeg da, i *Jesu* Navn, denne *Kirkegaard* til et Hvilested for Christnes Støv, som hensove i Vorherres *Jesu Christi* Tro og Guds Herligheds Haab!

Fred, som den er fal paa Jord,
Give Gud, mens Skoven groer,
Mens til Fuglens Aftensang
Kalder Aftenklokkens Klang!
Og saalænge her til Strande
Yndig løbe smulle Vande,
Nye Violer hver en Vaar
Smykke *Claras Kirkegaard!*

Gud lade os alle, som troe paa ham, der er “Opstandelsen og Livet” samles til en glædelig og ærefuld Opstandelse! Amen!

“*Fadervor!*” og “*Herrens Velsignelse!*”

|A:13|

Indvielsen

af

Maries Hvilested.

|A:14| |A:15|

Det er “*Claras Kirkegaard*”, ny endnu, der allerede trænger til at udvides, for at gemme Støvet af hendes kiære, maaskee kiæreste Veninde, ja, Støvet af *hende*, som, da denne Kirkegaard blev indviet, stod sund og stærk og blomstrende midt iblandt os, ung fremfor alt i Forhold til *ham*, der skulde tale ved hendes Grav, som for at den Røst, hun hørde helst udtale Vorherres *Jesu* Navn med de Christnes

Trøst og Haab, den Røst skulde ogsaa følge hendes afsjælede Legeme til sit Hvilested.

Ja, det var Guds Villie, og alle Hans for os urandsagelige Raad er de eneste gode og alle Hans for os usporlige Veie er de eneste rette, saa jeg, som "Guds-Ordets" og Evangeliets Tjener, kan og skal med Guds Fred i det bedrøvede Hjerter indvie denne Plet af Jord til et Hvilested for Støvet af min Sjæls Elskede, og af hendes Nærmeste, og deriblandt ogsaa for *mit* Støv, om Gud vil, at jeg ogsaa i Døden maa hvile ved *hendes* Side, hvor jeg i levende Live fandt det lifligste Hvilested paa Jorden.

[A:16] Ja, med Guds Fred i Hjertet kan og skal vi lyse Fred over vore Kiæres og vort eget Hvilested, thi selv ved Graven, som opsluger alt denne Verdens Haab, selv ved Graven behøver vi som Christne ingenlunde at sørge uden Haab, meget mere er vort det store Haab: Guds Herligheds Haab, paa den allertrøsteligste Maade knyttet til Gravene, da dette Haab først ret øiensynlig skal gaae i Opfyldelse ved Kiødets: dette vort *Kiød-Legems* Opstandelse fra de Døde, som skrevet staaer, at de, som opleve Herrens Tilkommelse, de skal ikke forekomme de Hensøvede, men de Døde i Christo skal først opstaae til Uforkrænkelighed.

Saa skal da vore Grave kun være Sovekamre for vore Legemer, hvor de vel gaaer ind med Sorg, men gaaer ud med Glæde, som skrevet staaer; om Aftenen Graad, men om Morgen Frydesang, og dette er vor rige Trøst ved Graven, at det, som nedlægges forkrænkeligt, skal opstaae uforkrænkeligt, det, som nedlægges i Afmagt, skal opstaae i Kraft, det som nedlægges i Skæmmelse, skal opstaae i Herlighed.

Og til et saadant Sovekammer, og til en saadan Vintermark med sikkert Løfte paa en gylden Høst, er det da, vi indvier de Christnes Gravsteder, er det, jeg indvier ogsaa denne ny Plet af Jord, i Navnet Faderens og Sønnens og den Helligaands! Amen!

Lader os alle bede det Guds-Ord, som Herren dertil har lagt i sin Menigheds Mund: *vor Fader, Du, som er i Himlene!*

[A:17] Fred med de Levende og med de Døde, med de Vandrende og med de Hvilende i Herren! Fred med hele den hellige Kiæde her og hisset! Fred med alle Christnes Indgang og Udgang nu og evindeligt!

I Vorherres *Jesu Christi* Navn:

Fred være med Eder!

Maries Hvilested

paa

Claras Kirkegaard.

[A:20] | A:21 | VU:389 | PS:125

- 1 *Aasen* i den gamle Skov,
Over Aa og grønne Enge,
Hvor, mens Dagens Fugle sov,
Nattergale slog fuldlænge,
Aasen med Udsigter vide,
Smilende ad *Østerlide*,
Den paa *Østersøens* Bredd
Er det *Danske Hvilested!*
- 2 *Der* jeg med Veninden sød
Vandred i høilyse Dage,
Faure Ord om Liv og Død
Skifted *der* vi frit og fage,
Sikkre paa de høie Sale,
Som, bag Dødens Skygge-Dale,
Favne dem, der, Haand i Haand,
Stævne did med Støv og Aand!
- 3 |A:22| *“Følges ad”* i Liv og Død
Med *den Herre*, vi bekiendte,
Rosenhvid og Rosenrød,
Med *hans* Gyldenaar ivente,
Det var i vor Gang og Sæde
Sjælens Lyst og Hjertets Glæde,
Var hos os, i Lys og Løn,
Aften-Sang og Morgen-Bøn!
- 4 |PS:126| *“Skilles ad”* i denne Verden
Tænkde vi med Sorg kun paa,
Skille ad kan dog al Verden
Ei *Vorherres* egne Smaa,
|VU:390| Ingen Haand er ham til Hinder,
Ingen løser hvad han binder,
Thi hans Baand, som Hjertet veed,
Det er *Hjertens-Kiærlighed!*

- 5 Hendes Sjæl min Sjæl har fulgt
Til sit Hvilested foroven,
Hendes Støv mit Støv har fulgt
Til sit Hvilested i Skoven;
Følges ad skal vore Sjæle
I vort Navn og Eftermæle,
Hvile sammen Støv og Aand
I Fuldkommenhedens Baand!
- 6 |A:23 Her paa "*Claras-Kirkegaard*",
Hendes, som os elsked begge,
Bølge, Blomst og Fugl i Vaar
Livs-Kiærminderne skal vække,
Og naar Efteraarets Vinde
Hvirvle sig om Skovens Tinde,
Suser lydt det gennem Løv:
Liflig blandes *Venne-Støv!*
- 7 *Aasen* i den gamle Skov,
Over Aa og grønne Enge,
Hvor, mens Dagens Fugle sov,
Nattergale slog fuldlænge,
|PS:127 *Aasen* med Udsigter vide,
Smilende ad *Østerlide*,
Den ved *Kiøge-Bugtens* Bredd
Er vort *fælles Hvilested!*
-